

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 02.07.2019

Sayı: 164

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 03.07.2019 11:09
Sayı: -120.10-E.00000497150

E.00000497150

İsmail OK

Balıkesir Milletvekili

TBMM Divan Katip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

·Kamu yönetiminde liyakat sorunlarının araştırılarak gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. .../6/2019

İsmail OK

Balıkesir Milletvekili

TBMM Divan Katip Üyesi

Faruk Bozku	Antalya	
Mehmet Metanet Gülhançlı	Adana	
Yasin ÖZÜRK	Denizli	
İsmail KÖNCÜK	Adana	
Ahmet GÖLİK	İSABUR	
Tuba Vural Çekel	Antalya	
Beatri YAZAR	SAMSUN	
Hüseyin ÖRS	TRABZON	
Ayhan Altıntaş	Ankara	
Behiç Gök	Nur	
Dursun ATAS	Kocaeli M.	
İbrahim Halil ÖZAL	Ankara M.	
Mehmet ERGUN	Muş	
Aylin Çelikkaya	İsparta	
AHAT ANDİCAN	İstanbul	
E. Hüseyin Filiz	Gaziantep	
İsmail Naci Çiğdem	Erzurum	
İsmail Zekiye	İzmir	
Umut DİKBAYIR	Samsun	

E.00000497150

GENEL GEREKÇE

Tarihsel olarak bakıldığında, sadece Türkiye için değil, genel olarak yönetim reformlarının ağırlık merkezi, gerek kamu hizmetine ilk girişte gerek üst düzey görevlere yükselmede, siyasal ve başka türlü kayırmaların ortadan kaldırılarak görevin gerektirdiği niteliklerin ve yarışma sınavı yönteminin esas alınması düşüncesi olmuştur. Hemen her coğrafyada ve hemen her zaman liyakate ulaşmak arzu edilmiştir. Daha iyi bir sistem için gerekli olan ilkeler düşünüldüğünde, akla ilk gelen hep “liyakat” olmuştur. Bu noktada liyakatin kavram olarak açıklanmasında yarar görülmektedir.

Liyakatin birbirine belli ölçülerde benzeyen birçok tanımı mevcuttur. Buna göre “liyakat”; görevi başarıyla yapabilme gücü olarak bir şeylere layık olmayı ve bir şeyleri hak etmeyi içermektedir. O halde liyakat, başarılı olma karşılığında “hak etme” anlamını taşımaktadır.

İnsan kaynakları yönetiminde bizim gibi ülkelerde maalesef, liyakat yerine, siyasi ya da sosyal bir gruba ait olma ve sadakat daha çok ön plana çıkmaktadır. İşe alım sürecinde başvuranların teknik yeterliliği, kişiliği, zekası yerine, alınacak kişinin, kimin ya da hangi grubun yakını olup olmadığına, kimin ya da kimlerin referansı ile geldiğine, kuruma bağlanıp bağlanmayacağına daha çok bakılmaktadır. Bu durum terfilerde de aynı şekilde devam ediyor.

Uygulamayı tamamen bir kenara bırakıp mevzuat üzerinden konuşacak olursak; Türkiye’de kayırma sistemine hiçbir zaman itibar edilmediği ve mevzuatta liyakat sistemini emreden hükümlerin yer aldığı tespit edilecektir. Ancak mevzuatla uygulama örtüşmemektedir. Liyakat, her ne kadar 657 sayılı DMK’nın temel maddeleri arasında tanımlansa da Türkiye’de hizmete giriş ve hizmette yükselme açısından bu ilkeye bağlı kalındığını söylemek zor gözükmemektedir. Kamuda 1999 yılında DMS ile merkezi sınav sistemine geçilse de hizmete giriş sınavlarında kayırmacılık yapıldığına ilişkin iddialar hep süregelmiştir. Bürokrasiyi oluşturan personelin kimlerden oluşacağı meselesi, devlet mekanizmasının kimlerden oluşacağı meselesine dayandığı için önemlidir. Bu sebeple Türkiye’de kamu personel yönetiminde sorunlar başlığı altında tartışılması gereken ilk başlık hep “liyakat” olmuştur.

Bir ülkede kamu personel sisteminde liyakatin sağlanmasına ilişkin çeşitli kurallar koyulabilir, buna ilişkin farklı kurumlar oluşturulabilir. Ancak öncelikle sistemin uygulanmasına ilişkin “niyet” olmalı ve bu niyet kararlılıkla uygulanmalıdır. Yapılması gereken; hem memuriyete girişte hem de hizmet içinde yükselmelerde tek ölçütün adayın bilgisi, yeteneği, becerisi olması, bunlar sınav sistemiyle objektif bir biçimde ölçülmesi, bu sınavlara herkesin eşit koşullar ve olanaklar altında katılması, sınavların açıkça ve hakça düzenlenmesidir. Liyakat ilkesi, dünyadaki ülke örnekleri de değerlendirdiğinde görülmüştür ki bir ülkede personel sisteminin olmazsa olmazıdır. Bu ilke uygulanmazsa kamu personel yönetiminde yaşanan diğer sorunlar üzerinde düşünmek anlamsızlaşacaktır. Liyakat, dominonun ilk taşıdır. Bu taş yerinden oynarsa bozuk sistemin bütün taşları yerinden oynayacak ve içinde aksaklıklar ve yanlışlıklar barındıran sistem yerle bir olacaktır.

Bu nedenle kamu yönetiminde liyakat sorunlarının araştırılarak belirlenmesi ve gereken önlemlerin alınması amacıyla, Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.